

האצת הקריאה

מהו קצב הקריאה?

קצב הקריאה נמדד על פי מספר המילים שנקראות בדקה. הנוסחה היא:

$$\frac{60 \times \text{מספר המילים}}{\text{משך הקריאה בשניות}}$$

הרציונל

בניגוד לחשיבה המקובלת הרואה בקצב הקריאה פונקציה של יעילות הפענוח והבנת הנקרא בלבד, מחקרים עדכניים מוכיחים כי קיים מצב הפוך: קצב הקריאה הוא גורם בלתי תלוי המשפיע על איכות הבנת הנקרא (ברזניץ, 1997)¹.

נמצא שאצל קוראים מתחילים או קוראים דיסלקטים, טיפול בקצב הקריאה שיפר משמעותית את רמת הדיוק ואת הבנת הנקרא.

האצת קצב הקריאה מסייעת להתגבר על מגבלות בזיכרון, מפחיתה היסח דעת ומגבירה את הדמיון בין הפלט של הקריאה הקולית ובין השימוש במילים מוכרות בדיבור. על פי פרופ' ברזניץ הגברת קצב הקריאה מהווה אמצעי להשגת האוטומטיות.

קצב איטי של תהליך זיהוי מילים הוא אחד ממאפייני הדיסלקסיה. מילים בעלות רמת מוכרות גבוהה עובדו ביתר איטיות אצל תלמידים עם דיסלקסיה מאשר אצל תלמידים רגילים בני אותו הגיל.

כיצד מטפלים?

הקריאה, כמו כל מיומנות שהופכת לבסוף לאוטומטית, נרכשת בדרך של אימון ותרגול. לפיכך הדרך הטובה ביותר להגביר את קצב הקריאה היא תרגול מרובה הכולל חזרה ושינון.

יתרון המחשב לקידום שטף הקריאה

כפי שנכתב לעיל יתרון המחשב לשיפור קצב הקריאה הוא ביכולת הניתנת לנו לשלוט על קצב הופעת הטקסט באופן אובייקטיבי. פעילות זו הניתנת לכימות מציגה את מידת ההתקדמות של התלמיד באופן מוחשי ומביאה לרמות מוטיבציה ומודעות גבוהות יותר.

¹ Breznitz, Z (1997). Effects of Accelerated Reading Rate on Memory for Text Among Dyslexic Readers. Journal of Education Psychology Vol 89. p. 289-197

מידת משך הקריאה

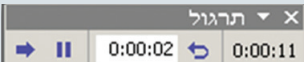
בעזרת פונקציית התזמון ניתן לבצע את מה שתואר לעיל. כלומר, המורה – ובהמשך גם התלמיד – יכולים לקבוע או לחילופין למדוד את קצב הופעת הטקסט על גבי המסך.

ניתן לבצע כמה פעילויות בעזרת פונקציית התזמון:

- א. התלמיד קורא את הטקסט בפעם ראשונה תוך הפעלת פונקציית התזמון, ובסיומו נחשף לתיעוד משך קריאת כל אחת מן השקופיות. בהמשך מתבקש התלמיד לקרוא פעם נוספת את אותו הטקסט וגם אז מתועד משך הקריאה, המדדים מוצגים בפני התלמיד באופן מילולי או חזותי (דיאגרמות) תוך כדי התייחסות לשיפור בכלל ולשיפור בכל שקופית בנפרד. כך למעשה התלמיד מתחרה בעצמו ומאתגר את קריאתו בכל פעם.
- ב. המורה מחליט בעבור התלמיד מהו משך הקריאה הרצוי לו, ובהמשך מקצר בהדרגה ובאופן מושכל את משך הצגת השקופיות עד למהירות מצופה.

כיצד מבצעים?

לימוד הפונקציה "תזמון" (Power-Point)

■ כתיבת הטקסט במספר שקופיות.

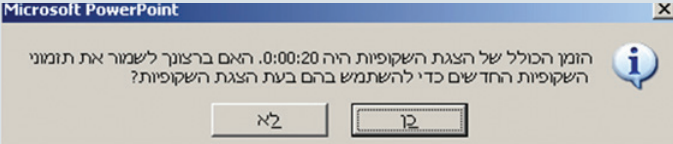
■ לחיצה על הצגת שקופיות – תרגול תזמון.

■ על המסך תופיע השקופית הראשונה ובה סרגל הכלים תרגול. סרגל התרגול מציג את משך זמן הצגת כל שקופית, מעבר לשקופית הבאה נעשה על ידי לחיצה על העכבר.

■ השעון האמצעי מסמן את מספר השניות שבהן תוצג השקופית הנוכחית ואילו השעון הימני מציין את משך קריאת כל השקופיות עד כה.

■ לאחר לחיצה על העכבר בשקופית האחרונה מופיעה ההודעה הזאת:

■ אם הזמן הכולל נראה מתאים יש ללחוץ על מקש כן, ואז משך זמן ההצגה של כל אחת מן השקופיות יופיע מתחתיו.

■ לעבודה עם התלמיד לוחצים על תחילת הצגה והשקופיות תתחלפנה באופן אוטומטי בהתאם לקצב שנקבע.

